

Monumentnummer*: 530134

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **07 juni 2010**
Kadaster deel/nr **82895/121**

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Wassenaar		Wassenaar		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Raadhuislaan	22			2242 CP	Wassenaar		
Raadhuislaan	22 A	A		2242 CP	Wassenaar		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Wassenaar	F				4893		

Omschrijving**

onderdeel 1

HOOFDGEBOUW, behorend tot de historische buitenplaats De Paauw, dat in oorsprong uit omstreeks de 17de eeuw dateert, maar in 1840 (J.D. Zocher jr.) en omstreeks 1853 (H.H.A. Wentzel) in neoclassicistische trant is verbouwd. De verbouwing werd in 1858 afgerond (gevelsteen voorzijde). Het hoofdgebouw bestaat uit een symmetrisch hoofdvolume met hoekpaviljoens en aan de noordoostzijde een (later aangebouwde) vleugel met colonnade. Het pand telt boven een souterrain twee bouwlagen en een mezzanino. De zeer flauw hellende daken worden grotendeels aan het oog onttrokken door de attieken. De gepleisterde gevels zijn wit gesausd en voorzien van een grijs geschilderde hoge plint. In de iets verdiept liggende vensterassen overwegend zesruitsvensters, deels uitgevoerd als schuifraam (oudste gedeelte) en deels als stolpramen onder tweeruits bovenlicht. De vensters in het middendeel zijn afgehangen met grijs geschilderde persiennes. De persiennes op de begane grond hebben nog beweegbare horizontale latten. De voorgevel (zuidoost) van het symmetrische hoofdvolume heeft een middendeel van zeven traveeën met een hoge attiek tussen twee lagere hoekpaviljoens met halfronde erkers en vierruits verdiepingsvensters. Voor de middelste drie traveeën bevindt zich een bordes met aan weerszijden trappen onder een luifel op slanke gietijzeren kolommetjes. De dubbele glasdeur onder bovenlicht tussen pilasters in de middelste vensteras vormt de hoofdentree. De verdiepingslaag wordt afgesloten door een geprofileerde cordonlijst op dezelfde hoogte als de kroonlijsten langs de dakranden van de hoekpaviljoens. De mezzanino telt zeven kleine tweeruits vensters. In

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de attiekzone vijf ronde beeldnissen met zinken beelden van pauwen en face en en profil op natuurstenen kraagstenen. Boven de kroonlijst zit een attiek en boven de drie middelste vensterassen een balustrade. In de halfronde erkers van de hoekpaviljoens bevinden zich grote gebogen zesruits vensters met gebogen binnenluiken tussen grijs geschilderde pilasters. De erkerdaken worden afgesloten door een zinken sierlijst met palmetten en acroteria. De noordoostvleugel bestaat aan de voorzijde uit een terugliggend gedeelte met voor de bel-etage een bordes en colonnade en een bouwdeel van drie traveeën. De colonnade bestaat uit vier gecanneleerde zuilen van de Ionische orde op natuurstenen basementen onder een hoofdgestel. Boven de colonnade wordt attiek benadrukt door vier zinken klassieke beelden van vrouwenfiguren. Onder de colonnade een grote dubbele glasdeur tussen twee grote vierruits vensters. Tegen de achtergevel (noordwest) van het hoofdvolume, die een vergelijkbare indeling als de voorgevel vertoont, een grote centrale halfronde erkerpartij over twee bouwlagen. De erker wordt bekroond door een zinken sierlijst met palmetten en acroteria als de erkers aan de voorgevel. In de erker grote openslaande vensters met bovenlicht, op de verdieping met gietijzeren Frans balkon. Tussen de vensters grijs geschilderde pilasters. Boven de erkerpartij ligt de gevel iets terug en wordt afgedekt door een flauw hellend lessenaardak met gesmoorde Hollandse pannen. Aan weerszijden van het pannendak attiekzones voorzien van als vakwerk uitgevoerd pleisterwerk. De achtergevels van de hoekpaviljoens tellen elk twee vensterassen. De achtergevel van de aangebouwde vleugel heeft op de begane grond vijf dubbel glasdeuren onder bovenlicht van de achtergelegen balzaal, voor het overige is de gevel blind. In de noordoostgevel een dienstingang met paneeldeur in een omlijsting met pilasters en fronton. De zuidwestgevel telt zes vensterassen met vensters en een dubbele paneeldeur. NB. Ca. 1953 muzenzaal met daarboven het archief in stijl er aan toegevoegd (ter plaatse van een oorspronkelijk langgerekte colonnade met gastenvleugel van prinses Marie).

Interieur Van het door de architect Wentzel ontworpen interieur zijn onder meer de trappenhuizen, diverse vertrekken in Empirestijl met schouwen in verschillende kleuren en afwerkingen bewaard gebleven. In de zuidelijke vleugel zijn ook onderdelen uit de periode Zocher bewaard gebleven, zoals enkele stucplafonds. Souterrain: Grotendeels overspannen door troggewelven met houten balken. Plavuizen vloer (herinnerend aan de 17de-eeuwse kern). Souterrainvensters in natuurstenen kozijn aan de voorzijde (18de-, mogelijk 17de-eeuws). Originele indeling. In de centrale hal bij de trap glasdeuren met roedenverdeling en decoratief snijwerk. In de keuken de oorspronkelijke schouw, twee gemetselde waterfornuizen, kookketels en een natuurstenen gootsteen. Verder dienstvertrekken met oorspronkelijke toiletten. Tegelwerk. De gehoute eiken steektrap naar de bel etage heeft een eenvoudige balustrade van gietijzeren spijlen Bel etage: In de spiegelzaal een marmeren vloer met ingelegde rand met stermotief dat terugkomt in het plafond, boven de dubbele spiegel- en paneeldeuren gepleisterde medaillons met allegorische figuren in reliëf. Eenvoudig stucplafond met lijstwerk. In de huidige trouwzaal (eetkamer) stucplafond en marmeren schouw met spiegel; bovendeurstukken. De schouw vertoont een vergelijkbare decoratieve afwerking als de schouw in de Frederikszaal. De huidige raadzaal (balzaal) heeft een zeer rijk gedecoreerd hoog spiegelgewelf en een omgaand gepleisterd reliëffries met putti. Boven de deuren friezen met stucreliëfs en een sierlijst zoals aan het exterieur boven de erkers. Rechthoekige vakken met behang in eenvoudige gepleisterde profiellijsten. In het plafond een stermotief als in spiegelzaal. In de tuinkamer aan de achterzijde van het gebouw op de begane grond vrijstaande zinken kolommen en tegen de zijwanden twee met marmer beklede haardpartijen en spiegels. Vergelijkbare haardpartijen in de erker op de verdieping. Wanden afgewerkt met imitatie marmerwerk in stucco lustro, deels in 2004 hersteld in nissen in de hal. Pieter Twentzaal met marmeren schouw, parketvloer en houten plafond met een schildering, waarin centraal een mythologische voorstelling (afkomstig van Nieuw Rijksdorp) (midden negentiende eeuw). Frederikzaal; stucwerk plafond en bovendeurstukken in reliëf met mythologische voorstellingen (midden negentiende eeuw). Hoofdtrappenhuis met zinken balustrade, waarin palmetmotieven zijn verwerkt; lichtkoepel met roedenverdeling, daklantaarn en stucplafond met eierlijst. De traptreden zijn gehout in een eikenimitatie; gesneden wangstukken. In het zuidwestelijke hoekpaviljoen bevindt zich de burgemeesterskamer met eenvoudig stucplafond en marmeren schouw. Hier bevindt zich ook de diensttrap in zelfde stijl als het hoofdtrappenhuis; in de gang een lichtkoepel Op de verdieping en de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zolder zijn de vertrekken grotendeels gemoderniseerd, met uitzondering van enkele stucplafonds (onder andere uit de periode Zocher); de indeling is grotendeels gehandhaafd. Mezzanino met de oorspronkelijke kap (midden negentiende eeuw) en ruimtestructuur.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW De Paauw is in cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig opzicht van algemeen belang:

- als hoofdonderdeel van de historische buitenplaats De Paauw;
- als gaaf en representatief voorbeeld van het Neoclassicisme en de Empire uit het midden van de 19de eeuw met bouwkundige onderdelen die exemplarisch zijn voor het oeuvre van de architecten J.D. Zocher jr. en met name voor H.H.A. Wentzel;
- de hoge mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van zowel ex- als interieur;
- de bijzondere functionele, stilistische en ruimtelijke samenhang met de overige complexonderdelen van de buitenplaats;
- vanwege de situering als hart van een uitgestrekte parkaanleg gecreëerd door landschapsarchitecten Zocher jr. en Petzold;
- de beeldbepalende situering langs de Rijksstraatweg in Wassenaar en de duidelijk herkenbare samenhang met het tegenovergelegen landgoed De Horsten;
- als onderdeel van de landgoederenstrook van Wassenaar aan weerszijden van de Rijksstraatweg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument